

הלכות תפילין סימן לב

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק קג]

כי הנער נער ואין יודע בין מינו לשמאלו¹⁴⁷.

מפני שאין לומר שרוב המצויים אצל כתיבה מומחים הם, ואין חזקת כשרות על התפילין, והפסולים הם בגדר מיעוט המצוי. והוסיף (ח"ח סי' ט אות ב), שמוטל חיוב על הסופר שלא להוציא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן ומוגה כהלכה, ואסור בשום אופן לסמוך שהקונה או הסוחר יעשו את ההגדה.

147 ולקמן (סי' לט ס"ק ג) כתב שיש לגעור בסופרים שמניחים לנערים לכתוב תפילין ואינם מדקדקים אם הביאו שתי שערות, וצוין לדבריו כאן.

[משנ"ב ס"ק קז]

לכן קצון להניח אות אמת מלכתב קדם השם וקאותו אות יתחיל לכתבו¹⁵¹.

[משנ"ב שם]

ולא עוד, כדי להשביח את מקחו יאמר הסופר לכל: אני פתקמים וכתבתי פתקמים וכי¹⁴⁸.

151 שבכך הוא מקדשו על ידי שכותב בו אות אחרת או תג, וכמו שכתב בתיקון תפילין שהובא במג"א (ס"ק לב).

148 וקונה המדקדק במצוות, כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"א סי' ז אות ב) שמחוייב הסופר להודיעו על כל דבר דיעבד שהיה בכתיבה, ואם לא הודיעו אפשר שזה מקח טעות.

[משנ"ב ס"ק קי]

ואף על פי שעל ידי ההמשכה לא יהיה הנגל של ה"א וקו"ף בסופה, אין קפידא בדיעבד¹⁵².

[ביה"ל ד"ה או]

ואם אות ה"א לא היה מקור לשום תבה וכו' אם נפסל התפילין משום זה¹⁴⁹.

152 לקמן (במשנת סופרים אות ה"א) הביא מחלוקת ראשונים בצורת האות ה"א, אם רגל השמאלית צריכה להיות כנגד סוף הגג, או שמא כשרה אף כנגד אמצע הגג, ולהלכה פסק שצריך שתהיה בסוף הגג. עוד כתב שם, שאם אי אפשר לתקנה, הרי היא כשרה בלא תיקון, שיש לסמוך על הראשונים שסוברים שכך הוא עיקר צורתה, ועל פי זה כתב כאן שבדיעבד אין קפידא, כיון שאי אפשר לתקנה.

149 ובמשנ"ב לקמן (סי' לו ס"ק יג) כתב שהאחרונים כתבו בשם הרמ"ע מפאנו, שיתרון אות בין השיטין פוסל.

אכן לענין לכתחילה, כתב בשו"ת בית אפרים (יו"ד סי' סד) שאף לפי הנודע ביהודה אין להוסיף שום אות. וכן מבואר במשגיב לעיל (ס"ק כב) שלכתחילה אין לשרטט שום דיו מיותר על הקלף, וראה מה שכתבנו שם.

[ביה"ל ד"ה אין לו, בהגה"ה]

שוב ראיתי שנה אינו, וראיה מקריאת שמע לקמן בסימן סד סעיף א בבאור הלכה דבור המתחיל בנה דברים אמונים, עין שם¹⁵³.

[משנ"ב ס"ק קד]

יקראנה היטב¹⁵⁰.

153 שאף על פי שצריך לקרוא את הפרשה כסדרה, מ"מ אם הקדים את הפסוק השני לפסוק הראשון דיו שיחזור ויקרא את הפסוק השני, ואינו צריך לחזור ולקרא שוב את הפסוק הראשון. ומבואר, שאף על פי שבשעת קריאת הפסוק הראשון לא היתה הקריאה כסדרה, מ"מ עכשיו נקריאת היא כסדרה, וממילא הוא הדין כאן, שיכול קודם להשלים את האות, ואחר כך לגרור את השאר, שעכשיו נחשב 'כסדרן'.

150 ואף על פי שמעיקר הדין די בהגהת הסופר בעצמו, מ"מ כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"ז סי' ב) על פי דברי יונה (יו"ד סוף סי' רעט), שיש להחמיר ליתן לאדם אחר ירא שמים ומומחה שיגיה את הפרשיות, ולאחר מכן להגיהו על ידי מחשב מחסרות ויתרות וכדומה.

וכתב עוד (שם) שבזמנינו חיוב ההגדה הוא חיוב גמור מעיקר הדין,

